

RTU studiju kurss "Pasaules vēsture: jaunāko laiku vēsture"

0L000 Liepājas akadēmija

Vispārējā informācija

Kods	LA1407
Nosaukums	Pasaules vēsture: jaunāko laiku vēsture
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītspēks	Vladislavs Malahovskis - Doktors, Asociētais profesors
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 9.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Studiju kurss aptver pasaules attīstības tendences un īpatnības jaunākajos laikos. Kursa satura pamatā ir divi principi: sistēmiskums (savstarpējās saites dažādās dzīves jomās un līmeņos) un vēsturiskums (hronoloģiskais un izmaiņas).
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Kursa mērķis ir balstoties uz avotu un zinātniskās literatūras analīzi, atklāt dažādu reģionu (zemju, valstu) attīstības īpatnības jaunākajos laikos (19. gs. pēdējā trešdaļa – 21. gs. sāk.), tādējādi veicinot studentu vēsturiskās apziņas veidošanos. Studiju kursa uzdevumi: 1. Sekmēt studentu zināšanu padziļināšanu 20. gs. vēsturē; 2. Raksturot jauno laiku vēstures galveno posmu sakarības, atklājot tās ar svarīgāko faktu, parādību un personību salīdzinošu analīzi; 3. Sekmēt studentu jēgpilnu piedalīšanos vēstures apguvē un noteiktas personiskas vēsturiskās apziņas veidošanos diskusiju un seminārnodarbību laikā; 4. Iepazīstināt studējošos ar pasaules un eiropas ekonomikas, politikas un sociālās dzīves izpausmju formu daudzveidību; 5. Analizējot dažādu pasaules valstu politiskās sistēmas, atklāt to kopējās un atšķirīgās pazīmes; 6. Attīstīt studējošo prasmi patstāvīgi meklēt, analizēt un izmantot informāciju; 7. Sekmēt studentu avotpratības kompetenču veidošanos, salīdzinot dažādos avotos atrodamo informāciju.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Studentam patstāvīgais darbs tiek organizēts individuāli un/vai mazās grupās, gatavojoties 3 starppārbaudījumiem un eksāmenam students iepazīstas, analizē teorētisko literatūru, avotus un materiālus, kā arī izstrādā iesniedzamos darbus saskaņā ar kredītpunktu ieguvei norādīto starppārbaudījumu prasību aprakstu.
Literatūra	Obligātā/Obligatory: 1. Lerhis A. (sast.) Rietumvalstu nostāja Baltijas valstu jautājumā 1940.–1991. gadā: Dokumentu krājums. Rīga: Latvijas vēstures institūta apgāds, 2017. 2. Deiviss, N. Eiropas vēsture. Rīga: Jumava, 2009. 3. Frankopan, P. The silk roads: a new history of the world. Bloomsbury, 2015. 4. Fukuyama, F. Political order and political decay: from the industrial revolution to the globalization of democracy. Farrar, Straus and Giroux, 2014. 5. Grosvenor, E. A. Contemporary History of the World Hardcover. Franklin Classics, 2018. 6. Overy, R. 20th Century. Dorling Kindersley, 2012. Rotčailds Dž. Valstis Viduseiropas austrumos starp pasaules kariem. Rīga, 1999. 7. Winston, G. The Allies. Roosevelt, Churchill, Stalin, and the Unlikely Alliance That Won World War II. Washington, D.C.: National Geographic, 2018. Papildu/Additional: 1. Aplbauma, A. Gulags: padomju noietņu vēsture. Rīga: Atēna, 2004. 2. Berend J. Central and Eastern Europe, 1944 - 1953. Cambridge, 1995. 3. Bērks, Dž. Al-Kāida. Patiess stāsts par radikālo islāmu. Rīga: Atēna, 2005. 4. Džads, T. Pēc kara: Eiropas vēsture pēc 1945. Gada. Rīga: Dienas Grāmata, 2007. 5. Fukuyama, F. The End of History and the Last Man. Jebkurš izdevums. Pieejams: http://longnow.org/seminars/02007/jun/28/the-end-of-history-revisited/ 6. Huntington, S. P. Third wave: democratization in the late twentieth century. University of Oklahoma press. 1991. Krivickis, V. Staļins un slepenais dienests. Rīga: Jumava, 2003. 7. Kornvels, R.D. Pasaules vēsture divdesmitajā gadsimtā. Rīga: Zvaigzne ABC. 1996. 8. Kisindžers, K. Diplomātija. Rīga: Jumava, 2001. 9. Rāls, F.L., Lēners, R., Mičems, S., Makneils, B. E. Pasaules civilizācijas. 3.sēj. Jaunākie laiki 2. daļa. Rīga: Raka, 2000. 10. Lācis, V. Otrais pasaules karš. 1.- 4.daļa. Rīga, 1997. 11. Malahovska, L. Divdesmitā gadsimta vēstures problēmas. Metodisks līdzeklis. Rīga: Mācību apgāds NT, 1997. 12. Metloks, D.F. Reigans un Gorbačovs: Kā beidzās aukstais karš. 2006. 13. Montefjore, Š. Staļins: sarkanā cara galms. Rīga: Atēna 2004. 14. Robinss, K. Čērčils. Rīga: Jumava, 2005. 15. Taubmans, V. Hruščovs un viņa laikmets. Rīga: Atēna, 2003. 16. Overy, R. The Dictators: Hitler's Germany, Stalin's Russia. W. W. Norton Company, 2006. 17. Zēligmanis, R. Hitleri: Vācieši un viņu vadonis. Rīga: Jumava, 2005. 18. Documents of Western Civilization, 2010. Pieejams: http://www.aquinashs.org/ourpages/auto/2010/9/8/46769462/WesternCivilizationDocs.pdf
Nepieciešamās priekšzināšanas	Priekšzināšanas seno laiku, viduslaiku un jauno laiku vēsturē

Saturis	Pilna un nepilna laika klātienes studijas		Nepilna laika neklātienes studijas	
	Kontakts stundas	Patstāv. darbs	Kontakts stundas	Patstāv. darbs
I Ievads 1. Jaunāko laiku vēstures periodizācija. Periodizācijas kritēriji. Jaunāko laiku vēstures pamatīpatnības un tās veicinošie faktori.	2	16	2	16
II Pasaule XIX gs. beigās – XX gs. sākumā. 1. Sociālekonomiskās attīstības īpatnības. "Lielvalstu" būtība, to tapšana, savstarpējās attiecības. Metropoles un kolonijas. "Industriālā civilizācija". 2. "Lielvalstu" politiskās attīstības īpatnības. Tiesību stāvoklis. Parlamentārisma attīstība. Pret parlamentārisma vērstā darbība. 3. Idejiskie procesi Eiropā un Amerikā. Liberālā un konservatīvā ideoloģija. Sociālreformisms. Sociālisma attīstība. Strādnieku partijas Francijā. Krievijas sociāldemokrātiskā partija. 4. Pirmā pasaules kara priekšnoteikumi, īpatnības, rezultāti un sekas. Starptautisko attiecību sistēma XIX gs. beigās un XX gs. sākumā. Pasaules sadalīšanas pabeigšana. Trejsavienība un Antante. Partiju attieksme pret karu. Patriotisma problēma, "slāvu vienotības" ideja.	12	24	6	30
III Pasaule starpkaru periodā (1918 – 1939). 1. Starptautiskās attiecības un to īpatnības: regulējošie mehānismi, institūcijas, formas (izpaušmes). Parīzes miera konference. Versaļas – Vašingtonas sistēmas izveidošanās. Tautu Savienība. 2. Pirmā pasaules kara ietekme uz iekšpolitiskajiem procesiem valstīs uzvarētājās un valstīs – zaudētājās. Padomju Krievijas politiskā sistēma. "Pasaules sociālistiskā revolūcija": teorija un prakse. Kominterne. PSRS nodibināšanās. 3. Sociālekonomiskās attīstības posmi un īpatnības Eiropas valstīs un ASV. Ekonomiskās problēmas un to sociālās un politiskās sekas. "Jaunais kurss" ASV. Ekonomiskās politikas maiņa PSRS. 4. Politiskās sistēmas transformācijas dažādās Eiropas valstīs. Fašisms Itālijā, tā būtība. Nacisms Vācijā: cēloņi, diktatūras galvenie posmi, nacionālsociālisma galvenās iezīmes. Staļinskais terors PSRS.	28	32	12	48
IV Otrā Pasaules kara priekšnosacījumi un īpatnības. 1. Otrā pasaules kara priekšnosacījumi. Pretrunu pieaugums Versaļas – Vašingtonas starptautisko attiecību sistēmā. Molotova – Ribentropa pakts. Kara izraisīšana un raksturs. 2. Kara gaita un ievērojamākās kaujas. Nacistiskās Vācijas okupācijas politika un pretošanās kustība. 3. Starptautisko attiecību jautājumi.	14	24	8	30
V Pasaule XX gs. 40. – tajos gados – XX gs. otrajā pusē. 1. Eiropas "atdzimšana" pēc Otrā pasaules kara. Sociālekonomiskās un politiskās attīstības īpatnības: pēckara pasaules kārtības sākumi. ASV un Eiropas valstis. Aukstais karš, tā būtība un izpaušmes. ANO izveide, struktūra un funkcijas. Pēckara situācija Eiropas valstīs: Lielbritānijā, Itālijā, Vācijā, Francijā. 2. Koloniālās sistēmas sabrukums un tā sekas. Neokoloniālisms, tā izpaušmes un būtība. 3. Austrumeiropas valstu sociāli ekonomiskās un politiskās attīstības īpatnības. Socializma "nometne", tās būtība, struktūra, izveides un bojāejas priekšnosacījumi un sekas.	28	30	14	44
VI "Postpēckara pasaule": pasaule XX – XXI gadsimtu mijā. 1. Sociāli ekonomiskā un politiskā situācija pasaulē XX. gadsimta beigās. Tehnoloģiskā revolūcija 20. gs. pēdējā ceturtdaļā. Informācijas sabiedrības . 90. gadu ekonomiskā atveseļošanās. Politiskās izmaiņas Rietumeiropas valstīs. Padomju sistēmas sabrukums. 1989. gada revolūcijas Centrālajā un Austrumeiropā. "Otrais aukstais karš", "aukstā kara" beigas. Eiropas integrācija Māstrihtas priekšvakarā: 80. g. vidus – 90. g. sāk. 2. Globalizācija kā 20. gs. beigu fenomēns, tā būtība un izpaušmes. 3. "Lielā transformācija" Centrālajā un Austrumeiropā un procesi pasaulē. Starptautiskās attiecības pēc aukstā kara: asimetriskā daudzpolaritāte. Māstrihtas vienošanās un integrācijas procesi 90. g. "Trešās pasaules" problēmas.	12	30	6	36
Kopā:	96	156	48	204

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Zināšanas: 1. Izprot jaunāko laiku vēstures īpatnības. 2. Izprot dažādu reģionu (valstu) attīstības specifiku, ņemot vērā to noteicošos faktorus. 3. Izprot saikni starp sociālekonomiskiem, politiskiem un idejiskiem attīstības aspektiem.	Dalība kolokvijos. Atbildes eksāmenā.
Prasmes: 4. Analizē vēstures avotus, smēloties gan tiešo/tīšo, gan netiešo/netīšo informāciju. 5. Sistēmiski analizē zinātnisko literatūru, ņemot vērā autoru pieeju, apskatāmo jautājumu loku, izmantoto avotu bāzi un izvērtējot autoru pamatatziņu ticamības pakāpi. 6. Prezentē savā paveiktā darba rezultātus.	Semināru nodarbībām sagatavotie ziņojumi. Atbildes eksāmenā.
Kompetence: 7. Atklāj jaunāko laiku vēstures procesu ietekmi uz mūsdienu sociālekonomisko, politisko un kultūras dzīvi un saskata tās attīstības tendences.	Dalība kolokvijos, sagatavotie ziņojumi (portfolio). Atbildes eksāmenā.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
1. Seminārnodarbības un izveidotais portfolio (8 seminārnodarbības).	35
2. Kolokvijs "Politisko sistēmu transformācija Eiropas zemēs (20. gs. 20. – 30. gados) kā historiogrāfiska problēma".	15
3. Kolokvijs "Pasaule I un II pasaules kara priekšvakarā: kopīgais un atšķirīgais".	15
4. Noslēguma pārbaudījums: Eksāmens (mutisks).	35
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	9.0	48.0	48.0	0.0		*	